

## TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/24-02338  
Otsuse kuupäev 21.08.2024  
Komisjoni koosseis Alar Urm

Tarbija  
Kaupleja Aktsiaselts SEB Liising (10281767)

Tarbija nõue Soovin, et leping jätkuks 20% käibemaksu arvestusega ja praeguseks makstud käibemaks tagastada ettemaksuna.

### Resolutsioon:

1. Jätta avaldus rahuldamata.
2. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

### Asjaolud:

Tarbija edastas soovi, et jätkata lepingus 20 % käibemaksuga:

*"Alates 01.01.2024 on Eestis käibemaksu standardmäär 22% senise 20% asemel. Seoses selle muudatusega on seaduses kaks üleminekusätet. Teine üleminekusäte (KMS § 46 lg 25) puudutab pikaajaliste lepingutega seotud tehinguid. Maksukohustuslasel on veel kuni 2025. aasta 31. detsembrini õigus enne 2023. aasta 1. maid sõlmitud kirjaliku lepingu alusel kohaldada maksustatava kauba võõrandamisel või teenuse osutamisel kuni 2023. aasta 31. detsembrini kehtinud 20% käibemaksumäära, kui asjaomane leping näeb ette, et kauba või teenuse hind sisaldab käibemaksu või hinnale lisandub 20% käibemaksumääraga käibemaks ning lepinguga ei ole ette nähtud käibemaksumäära võimalikust muutusest tulenevat hinna muutust. - Minu lepingus ei ole sellist muutust ette nähtud.*

*Minu lepingus räägitakse käibemaksust, kirjutatud ei ole välja et mõeldakse 20% käibemaksu. Käibemaks on ühe kindal summana ja ei ole kirjas, et see võiks muutuda, või tuleks arvestatakse käibemaksumäära vastavalt kehtivale seadusele. Soovisin pangalt 20 % käibemaksu jätkamist ja ta andis vastuse .. kui on võimalik tasu tõsta ,siis seda ka tehakse.*

*Liisinguandja tasub Müüjale (autofirmale) kogu liisingueseme väärtuse koheselt peale vastava lepingu sõlmimist, mis tähendab, et asja Müüja saab koheselt kätte nii asja maksumuse, kui ka vastavas ulatuses käibemaksu. Liisingulepinguga on kokku lepitud ka põhiosa tasumise graafik, milline sisaldab kasutatava vara igakuiseid makseid, nende maksete käibemaksu ja tasutavaid intresse. Ainus muutuv suurus liisingulepingus on liisingvõtja poolt tasutav intress, mis sõltub vastaval hetkel kehtivast euriborist.*

*Praegu on ühepoolselt on muudetud käibemaksusummat, mis on lepingus kindlaks määratud summana, mitte protsendina. Pank on tõlgendanud seadusesätet kliendile kahjulikul suunal. Tegemist on lepingusummade olulise rikkumisega."*

### **Kaupleja seisukoht:**

Tarbijaga sõlmitud Leping on kasutusrendi tüüpi liisinguleping (lisa 2). Lepingu p 2 kohaselt on Tarbija sooviks olnud saada SEB-lt krediiti liisingueseme kasutusse saamiseks. Sellest tulenevalt pidi SEB omandama Tarbija väljavalitud liisingueseme selle müüjalt Tarbija ja müüja vahel kokkulepitud hinnaga ning tasuma müüjale ostuhinna SEB ja müüja vahelise müügilepingu alusel.

Lepingu p-s 3 on toodud erinevad Lepinguga seotud summad ning on eristatud, kas summa on esitatud käibemaksuga või mitte. Read Liisingueseme hind käibemaksuta, käibemaks ja liisingueseme hind kajastavad Liisingueseme ostmise hinda Lepingu sõlmimise ajal. Need on summad, mis tuli SEB-l tasuda müüjale seoses liisingueseme omandamisega müüjalt, ning see vastab Lepingu osaks olevate AS SEB Liising liisingulepingu üldtingimuste nr T-L-KAS-1709 (lisatud Lepingule, edaspidi Üldtingimused) p-s 24.1 toodud mõistele „Liisingueseme hind ehk Krediit“.

Osamakse, mis Lepingu p 16.1.1 kohaselt on graafikujärgse liisingumakse osaks, tähendab aga Lepingu p 16.1.2 kohaselt igakuiselt Tarbija poolt maksepäeval tasumisele kuuluvat krediidi põhisummat käibemaksuta. Osamaksed kokku moodustavad sisuliselt liisingueseme kasutamise ehk renditeenuse hinna. Viimane ei sisalda endas liisingueseme jääkväärtuse summat.

Seega tuleb eristada SEB poolt müüjale tasutud liisingueseme ostuhinda ja liisingueseme kasutamise (ehk renditeenuse) hinda ning nendelt Tarbija makstavaid makseid.

Lepingu p 3 viimases lahtris on osamaksete kohta täpsustatud, et Käibemaksu tasumine Liisinguvõtja poolt toimub igakuiselt arvestatuna Osamakse summalt, ehk et maksed toimuvad jooksvalt Lepingu kehtivuse ajal. Üldtingimuste p 24.1 kohaselt (mõiste) Käibemaks tähendab vastavalt seadusele Lepingu alusel maksmisele kuuluvatele summadele juurde arvestatavat riiklikult kehtestatud maksu, mille maksmise kohustus tekib Liisinguvõtjal käibe tekkimise hetkel, ja et Liisinguvõtja maksab Liisinguandjale Käibemaksu Liisinguandja poolt esitatava arve alusel arvel näidatud tähtpäevaks.

Lepingule lisatud maksegraafik on oma andmetega näitlik, sellekohane selgitus on maksegraafikul. Näitlikust maksegraafikust ei saa tuletada, et käibemaksu summad on fikseeritud. Samuti ei ole Lepingu p-s 5 toodud igakuine käibemaksuga liisingumakse suurus fikseeritud, sest see muutub vastavalt Lepingule.

Kokkuvõtvalt: Lepingu alusel kohustub Tarbija tasuma SEB-le liisingueseme kasutuse eest regulaarselt osamakseid, millele lisandub käibemaks seaduses ettenähtud määras. Kui käibemaksumäär seadusega muudetakse, muutub vastavalt ka Lepingule kohalduv käibemaksumäär ning sellest lähtuvalt arvutatakse igakordselt osamakse summalt arvestatav käibemaksu summa.

Kasutusrendil, mida loetakse käibemaksu arvestuse reeglite kohaselt teenuseks (rent), kohaldub uus maksumäär kõigile tehingutele, mis toimuvad alates 01.01.2024. Sellest tulenevalt ongi Lepingu igakuised liisinguarved alates 01.01.2024 Tarbijale koostatud lähtudes 22%-st käibemaksumäärast, sest liisinguteenuse (kasutusrendi) käive tekib siin igakuiselt. Viimane vastab ka Üldtingimustes toodud käibemaksu mõistele.

KMS § 46 lg 25 toodud üleminekusätte kohaldamine oleks vale, sest seda sätet saab rakendada üksnes siis, kui lepinguga ei ole ette nähtud käibemaksumäära võimalikust muutusest tulenevat hinna muutust. Vastav näide EMTA kodulehel <https://www.emta.ee/ariklient/maksud-jatasumine/kaibemaks#naited->

„5. Kasutusrendi leping sõlmiti enne 01.05.2023, lepingus on kirjas, et teenuse hinnale lisandub käibemaks 20% ning lepingus ei nähta ette teenuse hinna tõusu käibemaksumäära tõusu korral.

Kuni 31.12.2025 võib kasutusrendi maksed maksustada käibemaksuga 20%. Käibemaksuseaduse § 46 lõike 25 kohaselt ei oma tähtsust lepingus olev täpne sõnastus, vaid see, kas lepingu kohaselt on müüjal õigus kauba või teenuse hinda suurendada tulenevalt käibemaksumäära tõusust või on sõlmitud erandlik leping, mille kohaselt ei ole see mingil moel võimalik.“

SEB ja Tarbija ei ole Lepingus kokku leppinud 20%-s käibemaksu määras. Vastupidi, nagu eelpool oleme selgitanud, sisaldab Leping kokkuleppeid, et käibemaks on vastavalt seadusele Lepingu alusel maksmisele kuuluvatele summadele juurde arvestatav riiklikult kehtestatud maks. Lepinguga ei ole ka osamaksetelt tasutav käibemaksu summa täpse summana kokku lepitud. Järelikult võimaldab Leping käibemaksumäära muutusest tulenevalt Lepingu hinda muuta ning arvel käibemaksu summa arvestamine lähtudes maksumäärast 22% on korrektne ning KMS § 46 lg 25 toodud üleminekusätet kohaldada ei saa.

### **Komisjoni põhjendus:**

Pooled on sõlminud liisingulepingu. Lepingu alusel rakendatakse maksete arvutamisel ka käibemaksumäära.

Lepingus puudub kokkulepe, et kohaldatav käibemaksumäär on X% ja, et seda ei muudeta. Lepingu põhjal on käibemaks riigi poolt kehtestatud käibemaks maksumääraga, milline on kehtiv hetkel, mil käibemaksu rakendatakse, lepingu kontekstis – liisingumakse arvutatakse.

Pooltevaheline leping ei kvalifitseeru olukorraks, mida reguleerivad tarbija poolt viidatud KMS üleminekusätted.

Tarbija käsitus, justkui oleks kaupleja ühepoolset muutnud käibemaksumäära, mida lepingus kohaldatakse, ei ole õige.

Pooltevahelises lepingus on selgelt aru saada, mida on mõeldud käibemaksu all. Lepingu mõistes on see seadusega kehtestatud maks ja maksumäär. Pooltevahelist lepingut tõlgendades (VÕS § 29) ei saa jõuda selleni, et lepingupooled on tahtnud sätestada, et käibemaks antud lepingu tähenduses on 20% käibemaks.

Poolte esitatu põhjal on kaupleja rakendanud lepingut korrektselt ja arvestanud maksumäära 22%.

KMS § 46 lg 25 toodud üleminekusätet kohaldada ei saa.

Kaupleja ei ole enda kohustust rikkunud (VÕS § 100). Tarbijal puudub alus kasutada kaupleja vastu õiguskaitsevahendeid (VÕS § 101 lg 1).

**Eriarvamus:**

Tarbijale on selgitatud nii telefoni teel kui ka kirjalikult, et oma seisukohti tuleb tõendada ning edastada igale seisukohale ka tõend, et väiteid tõendada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/